

[18.]

VOORGESTELDE AMENDEMENTEN.

[40.]

De ondergeteekenden meenen eenige wijzigingen in de door hen voorgestelde artt. 34 en 34a te moeten voorstellen, zoodat die artikelen nu aldus worden gelezen:

Art. 34.

Aan elke Rijksuniversiteit wordt onderwijs gegeven:

1. In de faculteit der godsdienstwetenschap:
 - a. in de geschiedenis der godsdienst in het algemeen;
 - b. in de Israëlitische godsdienst en hare geschiedenis;
 - c. in de geschiedenis der Christelijke Kerk;
 - d. in de Israëlitische en oud-Christelijke letterkunde en hare geschiedenis;
 - e. in de uitlegging van de oorkonden der Israëlitische en van de Christelijke godsdienst;
 - f. in de geschiedenis der leerstellingen van de Christelijke godsdienst;
 - g. in de wijsbegeerte van de godsdienst;
 - h. in de zedekunde.
2. In de faculteit der regtsgeleerdheid:
 - a. in de encyclopedie der regtswetenschap;
 - b. in het Romeinsche regt en zijne geschiedenis;
 - c. in het oud-vaderlandsch regt en zijne geschiedenis;
 - d. in het Nederlandsche burgerlijk- en handelsregt;
 - e. in de burgerlijke regtsvordering volgens het Nederlandsche regt;
 - f. in het strafregt;
 - g. in de strafvordering volgens het Nederlandsche regt;
 - h. in het staatsregt;
 - i. in het volkenregt;
 - k. in het internationale privaatrecht;
 - l. in het administratief regt;
 - m. in de staathuishoudkunde;
 - n. in de statistiek en hare methode;
 - o. in de staatkundige geschiedenis van den jongeren tijd.
3. In de faculteit der geneeskunde:
 - a. in de ontleedkunde;
 - b. in de physiologie;
 - c. in de ziektekunde en ziektekundige ontleedkunde;
 - d. in de geneeskunde;
 - e. in de heelkunde;
 - f. in de verloskunde;
 - g. in de kennis der geneesmiddelen en de geneesmiddelleer;
 - h. in de artsenijsmengkunde;
 - i. in de gezondheidsleer en de geneeskundige politie;
 - k. in de geregtelijke geneeskunde.
4. In de faculteit der wis- en natuurkunde:

- a. in de wiskunde;
 - b. in de mechanica;
 - c. in de sterrekunde;
 - d. in de physische aardrijkskunde;
 - e. in de palaeontologie;
 - f. in de geologie;
 - g. in de mineralogie;
 - h. in de botanie;
 - i. in de zoölogie, de vergelijkende anatomie en physiologie;
 - k. in de natuurkunde;
 - l. in de scheikunde;
 - m. in de artsenijsbereidkunde.
5. In de faculteit der letteren en wijsbegeerte:
 - a. in de grieksche taal- en letterkunde;
 - b. in de latijnsche taal- en letterkunde;
 - c. in de hebreuwsche taal- en letterkunde;
 - d. in het sanskrit en zijne letterkunde;
 - e. in de oud-germaansche taal- en letterkunde;
 - f. in de nederlandsche taal- en letterkunde;
 - g. in de staatsinrigting en huishouding der Israëlieten, der Grieken en der Romeinen;
 - h. in de algemeene geschiedenis;
 - i. in de vaderlandsche geschiedenis;
 - k. in de politieke aardrijkskunde;
 - l. in de geschiedenis der wijsbegeerte;
 - m. in de logica;
 - n. in de metaphysica;
 - o. in de zielkunde;
 - p. in de wijsbegeerte van het regt.

Art. 34 a.

Aan de universiteit te Leiden moet bovendien onderwijs gegeven worden:

1. In de faculteit der godsdienstwetenschap:
 - a. in de Christelijke archaeologie.
2. In de faculteit der regtsgeleerdheid:
 - a. in het mohammedaansche regt;
 - b. in de staatsinrigting en huishouding van 's Rijks kolonien en overzeesche bezittingen.
3. In de faculteit der geneeskunde:
 - a. in de psychiatrie;
 - b. in de oogheelkunde;
 - c. in de oorheelkunde;
 - d. in de tandheelkunde.
4. In de faculteit der wis- en natuurkunde:
 - a. in de meteorologie.
5. In de faculteit der letteren en wijsbegeerte:
 - a. in de archaeologie;
 - b. in de semitische taal- en letterkunde;

- c. in de polynesische taal- en letterkunde;
- d. in de fransche, de engelsche en de hoogduitsche taal- en letterkunde;
- e. in de land- en volkenkunde van Nederlandsch Indie;
- f. in de aesthetiek en kunstgeschiedenis;
en zoo mogelijk;
- g. in de romaansche taal- en letterkunde;
- h. in de chinesche en de japansche taal- en letterkunde;
- i. in de wijsbegeerte der geschiedenis.

Wij behouden Ons voor het onderwijs in een of meer der hiergenoemde vakken te doen geven aan eene andere Rijks-universiteit, indien het belang van dat onderwijs het vordert.

JONCKBLOET.
DE BRUYN KOPS.
MOENS.
MESSCHERT VAN VOLLENHOVEN.

[41.]

De ondergeteekende stelt de volgende subamendementen voor op de wijzigingen door de Commissie van Rapporteurs in stuk 40 in de door hen voorgestelde artt. 34 en 34a gemaakt.

In art. 34.

- 1°. achter 2o te voegen:
» p. in de wijsbegeerte van het regt."
- 2°. en te doen vervallen:
» 5. p. in de wijsbegeerte van het regt. "

In art. 34 a.

1°. te laten vervallen: de beide eerste regels en daarvoor te lezen:

» Aan eene der drie universiteiten voor ieder vak door Ons aan te wijzen moet bovendien onderwijs gegeven worden in de volgende vakken: "

2°. achter 2 b te voegen: » in de wetenschap van het notariaat "

3°. de vier laatste regels te doen vervallen.

Hiermede vervalt mijn tweede amendement op stuk 7. Na het aannemen van drie universiteiten is het wenschelijk de gelijkheid tusschen dezelve te bevorderen, waartoe het noodig is aan de Regering over te laten de verdeling tusschen de drie universiteiten van die vakken, waarin slechts een leerstoel in het vaderland zal worden opgericht.

's Gravenhage, 24 Maart 1876.

OLDENHUIS GRATAMA.

[18. 42.]

Nota van wijziging.

In art. 34, alin. 1, het woord: *vermeld*, te vervangen door: *bedoeld*.

Voorgestelde amendementen.

I.

De ondergeteekende heeft de eer voor te stellen als subamendement op n°. 2:

Art. 34 te lezen:

Na de senaten te hebben gehoord, wordt door Ons bepaald in welke vakken aan elke universiteit onderwijs zal worden gegeven. De lessen tot voorbereiding voor de doctoraten in de semitische letterkunde en in de taal en letterkunde van Indie behoeven alleen aan de universiteit te Leiden gegeven te worden.

VAN DEN BERCH VAN HEEMSTEDÉ.

II.

Het eerste gedeelte van het amendement der Commissie van Rapporteurs, stuk n°. 40, is aldus gewijzigd:

Art. 34.

Aan elke Rijksuniversiteit wordt onderwijs gegeven:

- 1. In de faculteit der godgeleerdheid:
 - a. in de geschiedenis der godsdienst in het algemeen;
 - b. in de geschiedenis van de Israëlitische godsdienst;
 - c. in de geschiedenis der Christelijke Kerk;
 - d. in de Israëlitische en oud-Christelijke letterkunde en hare geschiedenis;
 - e. in de uitlegging van de oorkonden der Israëlitische en van de Christelijke godsdienst;
 - f. in de geschiedenis der leerstellingen van de Christelijke godsdienst;
 - g. in de wijsbegeerte van de godsdienst;
 - h. in de zedekunde.

III.

Subamendement op het amendement van den heer VAN NAAMEN VAN EEMNES (n°. 28 der stukken).

Letter h. » In de leerstellige godgeleerdheid en de leerstellingen van de Christelijke Kerk.

» Letter h wordt i en i wordt k."

WINTGENS.

[18. 43]

NOTA VAN WIJZIGINGEN.

De artt. 34 en 35 aldus te lezen:

Art. 34.

Aan elke der universiteiten wordt onderwijs gegeven in de vakken, waarover de onderscheidene examens, in hoofdstuk IV bedoeld, zich uitstrekken, en in zoodanige andere vakken, als Wij noodig achten.

Wanneer Wij oordeelen, dat de gelegenheid ontbreekt om in laatstbedoelde vakken aan elke der universiteiten hoogleraren te benoemen, kan dit aan een of twee daarvan geschieden.

Art. 35.

Bij uitzondering op het 1ste lid van art. 34 behoeft:

- 1°. alleen aan de universiteit te Leiden onderwijs te worden gegeven in de vakken, behoorende tot de taal- en letterkunde der semitische volken en tot de taal-, land- en volkenkunde van den Oost-Indischen Archipel;
- 2°. slechts aan ééne der universiteiten, door Ons aan te wijzen, onderwijs te worden gegeven in: